

عدد و رقم

آبا می دانید؟ در گذشته‌های خیلی دور انسان‌ها فقط می‌توانستند تا ۳ بشمارند. آن‌ها برای عددهای بیشتر از ۳ می‌گفتند خیلی. بعد از مدتی، عدد بعد از ۳ را می‌گفتند یکی بیشتر از ۳ تا ۳ تا بیشتر از ۳ تا بیشتر از ۳ و هفت را می‌گفتند خیلی.

فعالیت

صفحه‌ی ۲ کتاب درسی

عدد و شمارش

در شکل روبه‌رو چند توپ است؟ بشمارید و بنویسید.

۶

از چه راهی استفاده کردید تا شمارش توپ‌ها دقیق و درست باشد؟

در این مورد با بقیه‌ی هم‌کلاسی‌ها گفت‌وگو کنید.

می‌توانید روی هر توپ یک علامت بزنید تا در شمارش آن‌ها به اشتباه نیفتید. اگر به جای

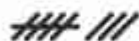
تصویر، توپ‌ها را در اختیار شما می‌گذاشتند، چگونه می‌شماردید؟

کار در کلاس

صفحه‌ی ۲ کتاب درسی

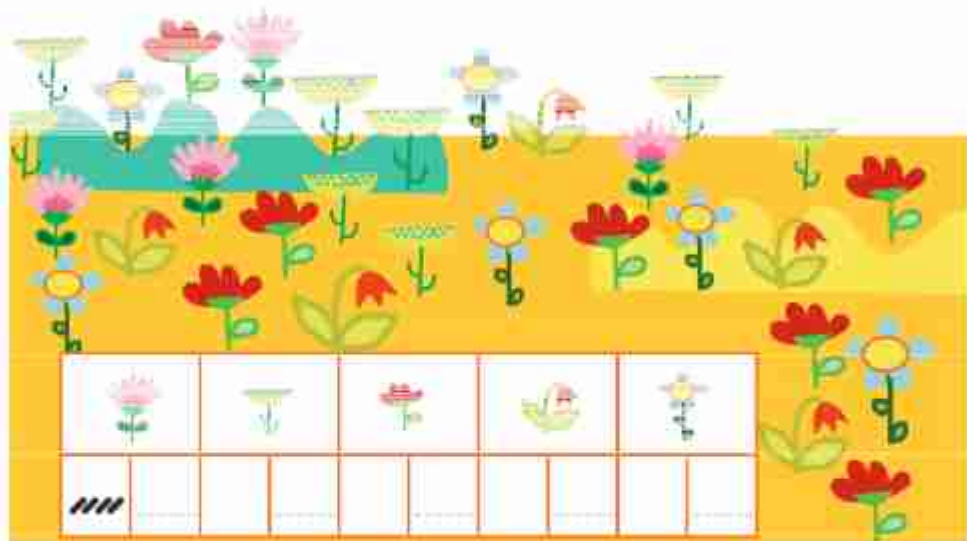
هر کدام از شکل‌ها چه عددی را نشان می‌دهند؟

صفحه ۳ کتاب درسی

این فعالیت را دو نفره انجام دهید. یک نفر نام شکل‌ها را بگوید و نفر دوم چوب‌خط بکشد. در پایان با شمارش چوب‌خط‌ها، تعداد هر شکل را بنویسید.

جدول شگفت‌انگیز زیر را کامل کنید.

۳	۱	۲	۸	۷	۵	۴		۶
۵	۶		۱	۴		۳	۸	۲
۴	۸		۲	۶	۳	۵	۱	
	۵	۱		۳	۶	۲	۴	۸
	۲	۸	۵	۱	۴	۶		۳
۶	۳	۴		۸	۲			
۲	۴	۵	۶			۸	۳	۱
۱		۶	۳	۵	۸	۹	۲	۴
۸		۳	۴	۲	۱		۶	۵

صفحه ۴ کتاب درسی

تمرین

۱) هر شکل چه ساعتی را نشان می‌دهد؟

۲) با خط‌کش عددهای مثل هم را به هم وصل کنید.

6

2

4

5

1

7

3

9

8

۲

۹

۷

۵

۴

۱

۸

۳

۶

۳) در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

۷ - _____ - ۱۰

_____ - ۳ - ۵

صفحه ۴ کتاب درسی

حدس بزن

حدس بزنید در کدام شکل تعداد گل‌ها بیشتر است؟

👉 با توجه به شکل روبه‌رو عبارت

زیر را کامل کنید و از دو طرف بخوانید:

_____ < _____

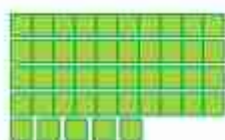
فعالیت

دسته‌های ده‌تایی و یکی

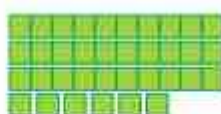
صفحه ۵ کتاب درسی

با توجه به شکل جدول‌ها را کامل کنید:

ده‌تایی

یکی

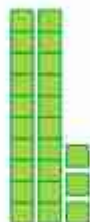
ده‌تایی

یکی

ده‌تایی

یکی

ده‌تایی

یکی

۹

کار در کلاس

صفحه ۶ کتاب درسی

نوشتن عددها را ادامه دهید:

۱۰ - ۲۰

۹۰

هشتاد

شصت

ده - بیست - سی

فعالیت

صفحه ۶ کتاب درسی

۱) برای شمارش شکل‌ها، دسته‌های ده تایی جدا کنید و با کامل کردن جدول، تعداد شکل‌ها را بنویسید.

ده‌تایی

یکی

به حروف:

به عدد:

به عددهای ۲۳ و ۴۷ عددی ۲ رقمی می‌گوییم. رقم‌های هر کدام را نام ببرید.

۲ با رقم‌های ۳ و ۵ هر چقدر می‌توانید عدد دو رقمی بنویسید.

۳ عدد دو رقمی نوشتید یا ۴ عدد دو رقمی؟ توضیح دهید و در این مورد در کلاس گفت‌وگو کنید.
حالا با رقم‌های ۷ و ۴ عددهای دو رقمی بنویسید.

صفحه‌ی ۷ کتاب درسی

تمرین

۱۰۰

۱ نوشتن عددها را ادامه دهید و جاهای خالی را کامل کنید.

۷۳ - ۷۴ - - ۷۷ - - ۸۰ -

سی و هشت - سی و نه - - - چهل و دو

..... - ۵۸ - - ۶۱ - ۶۲

۲ با رقم‌های ۳ و ۷ عددهای دو رقمی بنویسید.

--	--	--	--

۳ جاهای خالی را کامل کنید.

دهگان	یکان
۷	۱

دهگان	یکان
	۴۹

دهگان	یکان
	۵۳

۲ عددهای دو رقمی را به عدد و حروف بنویسید.

رقم یکان ۴ و رقم دهگان ۷:

رقم یکان ۳ و رقم دهگان ۵:

رقم یکان * و رقم دهگان ۵:

۵) یک عدد ۲ رقمی بنویسید که رقم یکان آن ۴ و رقم دهگان آن ۳ تا بیشتر از رقم یکان باشد.

الگوی کن

صفحه ۷ کتاب درسی

حل مسئله

صفحه ۸ کتاب درسی

۱) علی ۲۳ تا کتاب دارد. ۱۲ تا از آنها کتاب داستان و بقیه کتاب علمی است. علی چند کتاب علمی دارد؟ (در این جا به جای کتاب از مربع استفاده کرده ایم.)

علی _____ کتاب علمی دارد.

۲) زهرا ۳۷ عکس دارد. ۲۳ تا از عکس‌ها رنگی و بقیه سیاه و سفید هستند. زهرا چند عکس سیاه و سفید دارد؟

زهرا _____ عکس سیاه و سفید دارد.

۳) شکل زیر چه عددی را نشان می‌دهد؟ با رسم شکل پنجمین عدد بعد از آن را بنویسید.

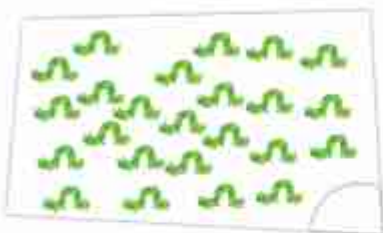
جدس بزتا

صفحه ۸ کتاب درسی

در کدام قسمت تعداد شکل‌ها بیشتر است؟ بز نید.

۱۲

حالا شکل‌ها را بشمارید. آیا جدس شما درست بود؟

رسم شکل

صفحه ۹ کتاب درسی

۱) امروز روز هفتم ماه است. ۸ روز بعد، چه روزی از ماه است؟ ماه است.

۲) سینا ۱۲ کتاب دارد. امروز ۵ تا کتاب دیگر خرید. حالا چند کتاب دارد؟

//

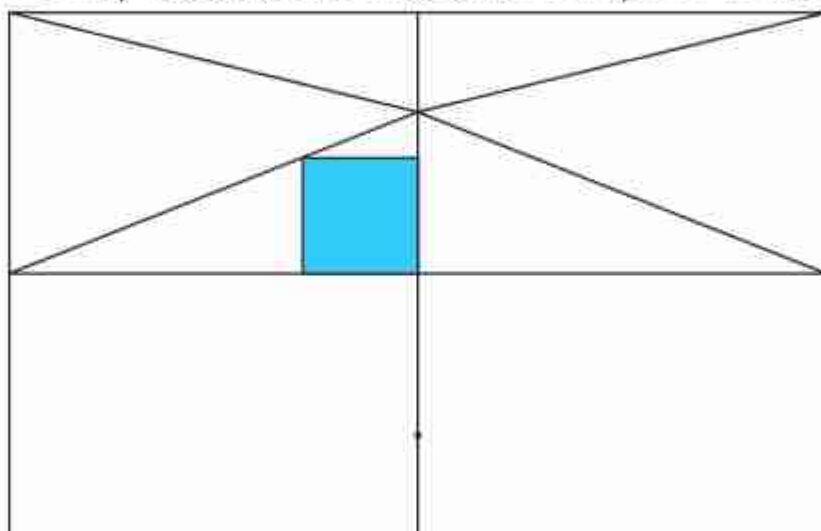
کتاب دارد.

کامل کن

صافه‌ی ۹ کتاب درسی

سه قسمت دیگر شکل را مانند قسمت داده شده با خط‌کش یا شابلون کامل کنید؛ طوری که اگر شکل را از روی خطها تا کنیم، قسمت‌های چپ و راست یا بالا و پایین روی هم بیفتند.

(برای حل مسئله می‌توان از رسم چوب‌خط یا محور هم استفاده کرد.)

فعالیت

جمع و تفریق

صافه‌ی ۱۰ کتاب درسی

۱) حاصل جمع و تفریق‌ها را با انگشتان خود به دست آورید.

$$۴ + ۳ = \underline{\quad\quad} \quad ۳ + ۴ = \underline{\quad\quad} \quad ۸ - ۴ = \underline{\quad\quad} \quad ۷ - ۵ = \underline{\quad\quad}$$

۲) حاصل جمع‌ها را با رسم چوب‌خط پیدا کنید.

$$۷ + ۸ = \underline{\quad\quad}$$

$$۶ + ۶ = \underline{\quad\quad}$$

۳) حاصل تفریق را با رسم شکل پیدا کنید.

$$۱۲ - ۷ = \underline{\quad\quad}$$

$$۱۴ - ۸ = \underline{\quad\quad}$$

۲) حاصل جمع‌ها را با رنگ کردن مربع‌ها به دست آورید.

$$4 + 6 + 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$3 + 4 + 5 + 6 = \underline{\hspace{2cm}}$$

۵) حاصل تفریق‌ها را با استفاده از محور به دست آورید.

$$15 - 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$13 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$$

۱۴

کار در کلاس

صفحه‌ی ۱۰ کتاب درسی

حاصل جمع‌ها و تفریق‌های زیر را از هر راهی که دوست دارید، به دست آورید.

$$6 + 7 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 14 - 8 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 8 + 9 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 11 - 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

فعالیت

صفحه‌ی ۱۱ کتاب درسی

۱) این فعالیت را به صورت دو نفره انجام دهید. ۷ مهره (یا هر چیز دیگر)

را روی میز بگذارید. یک نفر تعدادی از آن‌ها را در دست بگیرد. نفر دوم با

توجه به تعدادی که روی میز باقی مانده، تعداد مهره‌هایی را که نفر اول برداشته

است، پیدا کند. همین فعالیت را برای ۸ و ۹ و ۱۰ مهره تکرار کنید.

۲) در کلاس اول شمارش ۵ تا ۵ تا و ۱۰ تا ۱۰ تا را یاد گرفته‌اید. حالا الگوها را ادامه دهید.

$$5 - 10 - 15 - 20 - \underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}}$$

$$10 - 20 - 30 - \underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}}$$

کار در کلاس

صفحه ۱۱ کتاب درسی

$$۱۰ + ۲۰ + ۵ = \underline{\hspace{2cm}}$$

حاصل جمع‌ها را به دست آورید.

$$۵ + ۵ + ۲۰ + ۳۰ = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$۴۰ + ۵ + ۱۰ + ۵ + ۵ = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$۱۰ + ۵ + ۲۰ + ۵ + ۳ = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$۳ + ۴ + ۱۰ + ۲۰ + ۵ + ۵ = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$۲ + ۵ + ۲۰ + ۱۰ + ۵ = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$۱۰ + ۵ + ۲۰ + ۵ + ۳۰ + ۵ = \underline{\hspace{2cm}}$$

۱۵

حدس بزن

صفحه ۱۱ کتاب درسی

ساعت از چند گذشته است؟

ساعت به چند مانده است؟

تمرین

صفحه ۱۲ کتاب درسی

۱ با استفاده از دو مداد رنگی آبی و سبز، مربع‌ها را به روش‌های مختلف رنگ کنید و مانند نمونه

 $5 + 2 = 7$

جمع بنویسید.

 + = 7 + = 7

 + = 7 + = 7

 + = 7 + = 7

۱۶

۲ با استفاده از ۳ مداد رنگی مختلف مربع‌ها را رنگ و جمع مربوطه را کامل کنید.

 + + = 10

 + + = 10

 + + = 10

۳ حاصل هر عبارت را با استفاده از محور پیدا کنید.

$5 + 8 =$ _____

$13 - 8 + 7 =$ _____

صفحه ۱۲ کتاب درسی

خلاق باش

مانند نمونه با شابلون ۴ مثلث کنار هم رسم کنید. چند شکل

مختلف دیگر به این ترتیب می‌توان ساخت؟

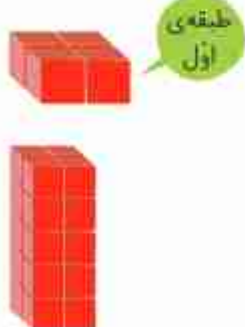
فعالیت

شمارش چند تا چند تا

صفحه‌ی ۱۳ کتاب درسی

۱) با چینه‌ها ساختمان بسازید. هر طبقه با ۴ چینه درست می‌شود.

۱۷

- _____ ساختمان ۲ طبقه با چند چینه ساخته می‌شود؟
- _____ ساختمان ۳ طبقه با چند چینه ساخته می‌شود؟
- _____ ساختمان ۴ طبقه با چند چینه ساخته می‌شود؟
- _____ ساختمان ۵ طبقه با چند چینه ساخته می‌شود؟

۴ - ۸ - _____ - _____

حالا الگوی عددی زیر را کامل کنید.

۲) حالا هر طبقه ساختمان را با ۶ چینه درست کنید. ساختمان‌سازی را تا طبقه‌ی پنجم ادامه دهید

و به کمک آن الگوی عددی را کامل کنید.

۶ - ۱۲ - _____ - _____

۳) الگوی عددی زیر را کامل کنید.

۷ - ۱۴ - _____ - _____

کار در کلاس

صفحه‌ی ۱۳ کتاب درسی

۱) الگوی عددی زیر را با رسم شکل کامل کنید.

۳ - ۶ - _____ - _____

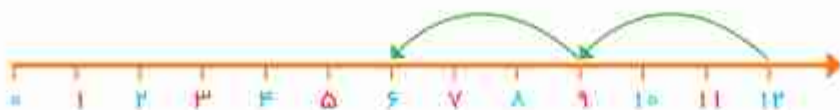
۲) عدد بعدی را با رسم چوب‌خط پیدا کنید.

۸ - ۱۶ - _____ - _____

۳ با کمک محور رو به عقب بشمارید و الگو را کامل کنید.

_____ - ۹ = ۱۲

صفحه‌ی ۱۴ کتاب درسی

فعالیت

۱۸

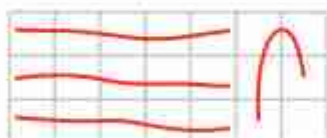
یکی از دانش‌آموزان برای شمارش ۴ تا ۴ تا، مربع‌ها را با استفاده از مداد رنگی‌های مختلف رنگ کرده و آن‌ها را شمرده است. شما با ادغام دادن رنگ‌ها الگوی شمارش را کامل کنید.

۴ - _____

صفحه‌ی ۱۴ کتاب درسی

کار در کلاس

هر کس برای شمارش روشی دارد. برای مثال یکی از دانش‌آموزان برای شمارش تعداد خانه‌های شکل روبه‌رو، دسته‌های ۵ تایی جدا کرده و تعداد را به دست آورده است.

_____ ۲۱

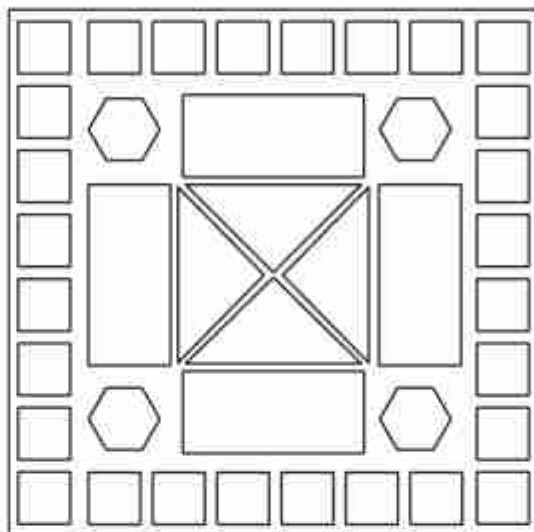
او برای دسته‌بندی از رسم خطوط روی خانه استفاده کرده است.

حالا شما با روش خود تعداد خانه‌های شکل‌های زیر را بشمارید و کنار آن بنویسید.

۵ با توجه به راهنما، شکل را رنگ کنید.

۲۰

صفحه ۱۶ کتاب درسی

مرور شکل

فرهنگ نوشتن

در این فصل درس‌های مربوط به عدد که در کلاس اول یاد گرفته بودم، یادآوری شد.

یادم آمد که:

۱) با رقم‌های ۷ و ۸ چند عدد ۲ رقمی می‌توان نوشت؟ آن‌ها را بنویسید.

۲) با رقم‌های ۶ و ۰ و ۱ هر چند تا عدد ۲ رقمی که می‌توانید، بنویسید.

۳) حاصل جمع و تفریق را با هر روشی که می‌خواهید، پیدا کنید.

$8 + 9 =$ $17 - 8 =$

۴) جمع‌ها را کامل کنید.

$\underline{\quad} + \underline{\quad} = 5$ $\underline{\quad} + \underline{\quad} = 5$ $\underline{\quad} + \underline{\quad} = 5$
 $\underline{\quad} + \underline{\quad} = 5$ $\underline{\quad} + \underline{\quad} = 5$ $\underline{\quad} + \underline{\quad} = 5$

۵) ۲ دسته‌ی ده‌تایی مداد با ۴ دسته‌ی ده‌تایی را روی هم ریخته‌ایم، به آن‌ها ۷ تا یکی اضافه کرده‌ایم.

حالا جدول را کامل کرده و بنویسید چند تا مداد داریم؟

تک‌تایی	ده‌تایی

۶) الگوهای شمارش رو به عقب را کامل کنید.

$\underline{\quad} - 20 - 24$
 $\quad \quad \quad \leftarrow -2 \quad \leftarrow -2$

$\underline{\quad} - 21 - 28$
 $\quad \quad \quad \leftarrow -7 \quad \leftarrow -7$

۷) حاصل جمع‌های زیر را پیدا کنید.

$8 + 8 + 8 =$

$9 + 9 + 9 =$

۸ مسئله‌های زیر را حل کنید.

۸ دانش‌آموز در کلاس بودند. ۶ دانش‌آموز دیگر به کلاس آمدند ولی ۳ نفر از کلاس رفتند. حالا چند نفر در کلاس هستند؟

۲۲ احمد ۳ بسته مداد رنگی ۶ تایی به رنگ‌های زرد، سبز، آبی، قرمز، قهوه‌ای و سیاه داشت. اورنگ‌های سبز و زرد هر ۳ بسته را برداشت. حالا چند مداد رنگی برایش باقی مانده است؟ (این مسئله را با رسم شکل هم می‌توانید حل کنید.)

عقربه‌های کوچک را با توجه به الگوی ساعت‌ها رسم کنید.

فصل ۲

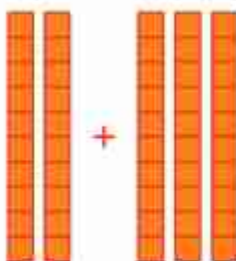
جمع و تفريق اعداد دو رقمی

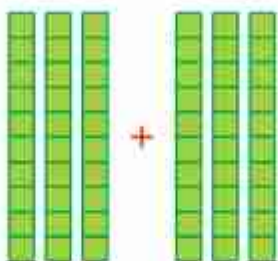
آيا می دانيد؟ در يك تيم فوتبال ۱۱ نفر در زمين مسابقه بازی می کنند و هر تيم می تواند ۷ نفر يار ذخيره داشته باشد. به اين ترتيب برای هر مسابقه، يك تيم می تواند چند نفر را معرفی کند؟

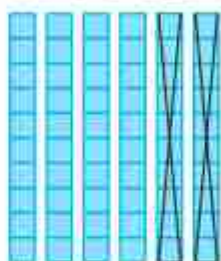
الف) با توجه به شکل، حاصل جمع و تفریق‌ها را پیدا کنید.

+

+

=

_____ + _____ = _____

_____ + _____ = _____

_____ - _____ = _____

ب) با دسته‌های ده‌تایی که آموزگار به هر گروه می‌دهد، حاصل جمع و تفریق‌ها را به دست آورید.

$40 + 20 =$ _____

$80 - 30 =$ _____

$50 + 20 =$ _____

$30 + 30 =$ _____

$70 - 20 =$ _____

$90 - 60 =$ _____

ج) حالا بدون استفاده از دسته‌های ده‌تایی (به صورت ذهنی) حاصل جمع و تفریق‌ها را بنویسید.

$40 + 30 =$ _____

$90 - 40 =$ _____

$60 - 50 =$ _____

$70 + 20 =$ _____

$80 - 50 =$ _____

$30 + 60 =$ _____

به محور اعداد زیر نگاه کنید.

گاهی اوقات می‌توانیم محور را فقط با نوشتن دسته‌های ده‌تایی رسم کنیم.

عددهای محور را کامل کنید.

